

Het Mauritshuis College

Emilie Gordenker

Mh Mauritshuis

**HAAGSCH
COLLEGE
MAGAZINE**

Beste bezoeker van het Haagsch College

Fijn dat u naar ons tweede Mauritshuis College met Emilie Gordenker bent gekomen, in samenwerking met Universiteit Leiden - Governance and Global Affairs en Young The Hague.

In dit college zullen de kunstwerken die in het depot van het museum zijn opgeslagen centraal staan. Directeur van het Mauritshuis, Emilie Gordenker, zal vertellen over de kunststukken uit het depot en hoe deze worden gerestaureerd. En hoe het in zijn werk gaat als het Mauritshuis kunstwerken aan andere musea uitleent.

Na het college zal de deur van de zaal in Sociëteit de Witte geopend worden, zodat u met uw nieuw opgedane kennis kunt rondlopen in het Mauritshuis.

Inhoudelijke goodiebag

Als dank voor uw komst bieden we u in samenwerking met het Mauritshuis en Repro- van de Kamp deze inhoudelijke goodiebag aan.

U vindt hierin een aantal interessante artikelen.

Ook blikken we met een aantal foto's terug op het Haagsch College over de grenzen van Europa met Bert Koenders en het Grote Syrië College met Paul Aarts.

Agenda Haagsch College

De Haagsch Colleges die u alvast in uw agenda kunt zetten:

Het Turkije College met Lily Sprangers

29 februari in Perscentrum Nieuwspoor

In het Turkije College zal Lily Sprangers, manager van het net opgerichte LeidenAsianCentre bij de Universiteit Leiden en voormalig directeur van het Turkije Instituut, in gaan op de recente ontwikkelingen in het land. Ook spreekt Sprangers over de relatie met de EU. Kan Turkije iets voor de EU betekenen in het vluchtelingenvraagstuk? En wordt het land ooit lid van de EU?

Het Vrije Woord College met Theodor Holman

14 maart in Perscentrum Nieuwspoor

Vier dagen voordat het 'minder-minder' proces tegen PVV-leider Geert Wilders begint, geeft Theodor Holman een college over het vrije woord. Welke rol heeft het begrip vrijheid van meningsuiting in onze geschiedenis gespeeld? En wat is er in juridische zin veranderd in de loop der jaren?

Theodor Holman is schrijver, radio- en tv-maker en columnist voor het Parool en De Groene Amsterdammer

Het Oekraïne-Referendum College met Mathieu Segers - 4 april in Perscentrum Nieuwspoor

Twee dagen voor we naar de stembus mogen voor het referendum over het EU-associatieakkoord met Oekraïne geeft Mathieu Segers een college over de inhoud en betekenis van het akkoord. Wat staat er in en waar gaat het over? Welke positieve en negatieve effecten dit akkoord kan hebben op zowel de EU als Oekraïne.

Mathieu Segers is Europa-specialist van de Universiteit van Utrecht en schrijver van o.a. de boeken Reis naar het continent (bekroond met de prijs voor het beste politieke boek van 2013) en Waagstuk Europa

Houdt onze nieuwe site haagschcollege.nl in de gaten voor de komende colleges. We hopen u de volgende keer weer te begroeten.

De initiatiefnemers van het Haagsch College, Freek Ewals en Vincent Rietbergen

Het Mauritshuis

Iedereen die ooit het Mauritshuis heeft bezocht, weet wat voor een bijzondere plek het is. De combinatie van de wereldberoemde collectie schilderijen van Hollandse en Vlaamse meesters en het majestueuze zeventiende-eeuwse woonhuis maken het zo speciaal. De klassieke zalen van het museum hangen vol met iconische kunstwerken van Vermeer, Rembrandt, Steen en Rubens. Publiekslievelingen zijn Vermeers Meisje met de parel, Het puttertje van Fabritius en De anatomische les van Dr. Nicolaes Tulp van Rembrandt. Vrijwel nergens anders sluiten gebouw en collectie zo goed op elkaar aan.

Geschiedenis

Mauritshuis: van woonhuis tot Koninklijk Kabinet van Schilderijen

Tussen 1633 en 1644 laat Johan Maurits (1604-1679), graaf van Nassau-Siegen, in het centrum van Den Haag een fraai woonhuis neerzetten, pal naast het Binnenhof. Zelf is hij in die periode gouverneur-generaal in Brazilië en laat de bouw van zijn huis over aan de bekende zeventiende-eeuwse architect Jacob van Campen en zijn assistent Pieter Post onder toezicht van zijn goede vriend Constantijn Huygens. Na zijn terugkeer uit Brazilië is Johan Maurits slechts tot 1647 permanent bewoner van het Mauritshuis. Daarna doet het dienst als gastenverblijf voor illustere personen als Karel II

en de hertog van Marlborough. In de achttiende eeuw is het gebouw onder meer een militaire school en Nationale Bibliotheek tot in 1822 de Koninklijke collectie er wordt ondergebracht en het woonhuis de functie van museum krijgt.

Koninklijke collectie

De kern van de huidige collectie wordt gevormd door de verzameling van de Hollandse stadhouders, de prinsen van Oranje. Vooral Willem IV (1711-1751) en Willem V (1748-1806) zijn verwoede verzamelaars. Zo probeert Willem IV de uiteengevallen collectie van zijn zeventiende-eeuwse voorouders Frederik Hendrik en Amalia van Solms te reconstrueren. Ook verwerft hij door vererving schilderijen van zijn verre neef, koning-stadhouder Willem III. Een belangrijke eigen

aankoop is De stier uit 1647 van Paulus Potter. Maar het is vooral zijn zoon en opvolger Willem V, die de schilderijenverzameling van de Oranjes opnieuw naar een vorstelijk niveau tilt. Al op jonge leeftijd koopt hij veel schilderijen, zoals Het aardse paradijs met de zondeval van Adam en Eva (c. 1615) van Jan Brueghel de Oude en Rubens. Als Willem twintig jaar is, slaat hij zijn grootste slag: hij koopt voor 50.000 gulden de verzameling van Govert van Slingelandt, een collectie van veertig schilderijen waaronder topstukken van Rembrandt en Van Dyck.

Galerij Prins Willem V

De stadhouderlijke verzameling wordt aanvankelijk bewaard in het Stadhouders Kwartier in het Binnenhof. Maar als de collectie almaar groter wordt, laat Willem V er een speciale zaal voor bouwen in een pand aan het Buitenhof, waar de meer dan 200 schilderijen permanent kunnen worden getoond. Deze schilderijenzaal of 'galerij' is vanaf 1774 op vaste tijden geopend voor publiek en daarmee de eerste openbaar toegankelijke kunstcollectie in Holland. De wanden hangen volgens toenmalig gebruik zo vol mogelijk, lijst aan lijst, van plafond tot plint. Er wordt vooral gelet op een mooie symmetrische ordening van de schilderijen, want de bezoe-

ker moet in de eerste plaats onder de indruk raken van de omvang en hoge kwaliteit van de collectie. Vorstelijk vertoon – daar draait het om in de Galerij. En hoe kan dat beter dan in een lange feestelijke ruimte met een overdaad aan prachtige kunst? Tegenwoordig heet deze zaal Galerij Prins Willem V en is nog altijd te bezoeken aan Buitenhof 33 in Den Haag.

Rijkscollectie

Na iets meer dan twintig jaar komt de glorietijd van de Galerij tot een abrupt einde: de Franse troepen vallen Holland binnen en Willem V slaat op de vlucht. Zijn schilderijen worden als oorlogsbuit meegenomen naar Parijs, waar ze in het Louvre tentoongesteld worden met De stier van Paulus Potter als absoluut hoogtepunt. In 1815, nadat Napoleon definitief is verslagen, halen de Hollanders de schilderijen op en brengen deze met paard en wagen terug naar de Galerij. Willem V is dan al overleden en zijn zoon, koning Willem I (1772-1843) draagt de gehele collectie over aan de staat. Met deze schenking wordt de stadhouderlijke schilderijenverzameling in 1816 een rijkscollectie, met de naam 'Koninklijk Kabi-

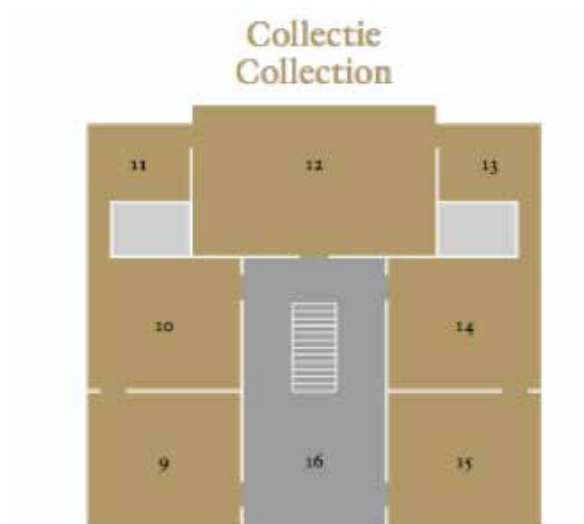

net van Schilderijen' (een naam die het museum nog altijd draagt). In 1822 verhuizen de schilderijen naar het Mauritshuis. In de eerste tien jaar na de opening toont koning Willem I nog altijd grote belangstelling voor het museum. Zo zorgt hij er persoonlijk voor dat de collectie wordt uitgebreid met enkele topstukken, waaronder Gezicht op Delft (c. 1660-1661) van Vermeer en De anatomische les van Dr. Nicolaes Tulp (1632) van Rembrandt. Pas na 1875 breidt het Mauritshuis de collectie met beleid uit. Het gaat dan vooral om aankopen door het Rijk, op initiatief van de directeuren, en schenkingen van particulieren.

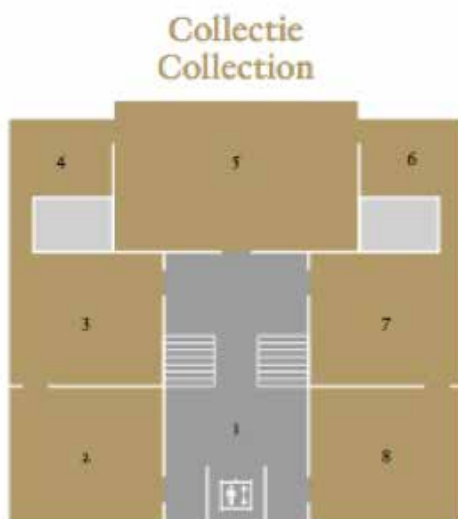

Dwarsdoorsnede van het vernieuwde Mauritshuis © Hans van Heeswijk architecten

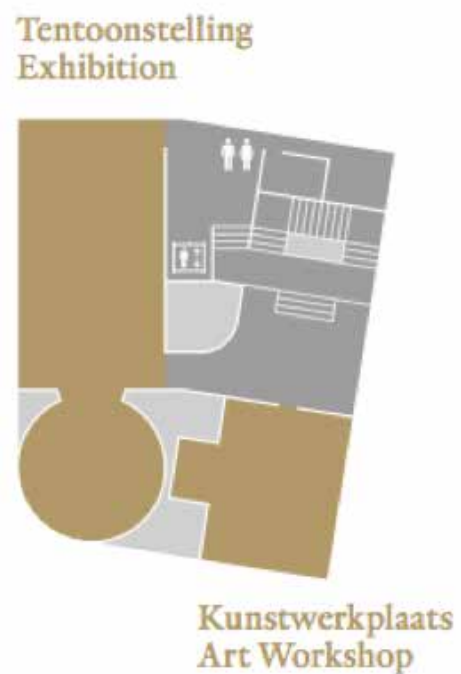

2

1

Zaal 2 : Het aardse paradijs met de zondeval van Adam en Eva van Jan Brueghel I & Peter Paul Rubens

Zaal 12: De stier van Paulus Potter

Zaal 9 : De anatomische les van Dr Nicolaes Tulp van Rembrandt

Zaal 15: Meisje met de parel en Gezicht op Delft van Johannes Vermeer

Emilie Gordenker, directeur van het Mauritshuis

Emilie promoveerde in 1998 aan het Institute of Fine Arts, New York University, met als specialisatie: kleding in de Nederlanden in de 17de eeuw en Anthony van Dyck. Haar proefschrift *Van Dyck and the Representation of Dress in Seventeenth-Century Portraiture* is in 2001 gepubliceerd door Brepols Publishers, Turnhout, België.

In New York werkte zij voor het Metropolitan Museum of Art, The Frick Collection en het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie (RKD). Zij doceerde aan de Rutgers University, New York University, Vassar College en de Bard Graduate Center for Decorative Arts.

In 1999 verhuisde Emilie naar Londen. Daar werkte zij voor bedrijven op het gebied van nieuwe media, maar tegelijkertijd bleef zij publiceren over haar specialisatie en aanverwante onderwerpen.

In december 2003 werd zij benoemd tot Senior Curator Early Netherlandish, Dutch and Flemish Art bij de National Gallery of Scotland in Edinburgh. In januari 2008 volgde de benoeming tot directeur van het Mauritshuis.

‘Mijn kosmopolitische achtergrond komt goed van pas bij mijn huidige baan als directeur van het Mauritshuis. Als half-Amerikaanse, half-Nederlandse vind ik het heel belangrijk een nationaal instituut als het Mauritshuis in lijn te brengen met zijn internationale excellentie. Het ambitieuze uitbreidingsproject Mauritshuis bouwt aan de toekomst slaagt hierin op elegante wijze.’

Museum

James's Dream
c. 1630-1640
Oil on canvas
The painting depicts a man in a red robe, possibly a scholar or a saint, sitting at a desk and writing. He is surrounded by books and a lamp. The background is dark, and the overall mood is contemplative and scholarly.

Wie is Emilie Gordenker?

Als directeur van het Mauritshuis weet ze jong en oud enthousiast te krijgen over Nederlandse schilderkunst van de Gouden Eeuw en 11 Februari vertelt ze over de verborgen schatten in het Mauritshuis tijdens het Haags College.

Wie is Emilie Gordenker, wat doet ze nu eigenlijk precies en hoe zit dat met die verborgen schatten?

Door Daniëlle Turmel, via Young the Hague.

Wie: Emilie Gordenker
Wat: werkt in Den Haag
Waar: Het Mauritshuis
Functie: Directeur
Studie: B.A., Ruslandkunde, Yale University
M.A., Ph.D., Institute of Fine Arts, New York University

Hoewel de naam Emilie Gordenker en het Mauritshuis ondertussen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, wil ik eerst toch even weten hoe en vooral waarom een student met een bachelor Ruslandkunde op zak en een beurs in zicht voor het volgen van een master aan Columbia University besluit niet verder te studeren en te gaan werken als inkoper voor een warenhuis?

antwoord: Het was een onrustige tijd in mijn leven en ik had eigenlijk niet goed nagedacht over wat ik in de toekomst wilde gaan doen. Ik had gewoon een tijdje nodig om te werken en me te bezinnen op wat het wel ging worden.

Hoe kwam je vervolgens op het idee om kunstgeschiedenis te gaan studeren?

antwoord: Gelukkig is het universitaire systeem in de VS heel soepel en kan je relatief makkelijk van richting veranderen. Vervolgens is het wel je eigen verantwoordelijkheid om de 'gaten' in je kennis op te vullen. Ik kwam op het idee om kunstgeschiedenis te gaan studeren omdat ik tijdens mijn studie Ruslandkunde zijdelings te maken kreeg met het vak en dacht dat ik vanwege mijn talenkennis óf Russische óf Nederlandse kunst wilde studeren.

Ondertussen ben je alweer zo'n 7 jaar directeur van het Mauritshuis. Zelf moet ik eerlijk bekennen dat ik niet echt een goed beeld heb van wat een directeur van een museum nu eigenlijk zoal doet. Kun je hier kort iets over vertellen?

antwoord: Het werk is zeer gevarieerd en iedere dag is anders. Ik ben de vertegenwoordiger van het museum naar de buitenwereld en bepaal de koers en de algemene strategie van de instelling. Ik hou me bezig met fondsenwerving, maar heb ook de verantwoordelijkheid voor de inhoudelijke invulling, zoals het tentoonstellingsprogramma, aanwinsten, enz. Het Mauritshuis is zo gespecialiseerd – op de Nederlandse

schilderkunst van de Gouden Eeuw – dat ik mijn vak echt goed moet beheersen, anders val ik volledig door de mand.

Wat is het meest opzienbarende of vreemdste wat je als directeur ooit hebt meegemaakt?

antwoord: Meer dan 10.000 bezoekers per dag voor onze tentoonstelling in Tokio in 2012. De drukst bezochte tentoonstelling in de hele wereld in dat jaar!

Wat vind je zelf het mooiste kunstwerk dat in het Mauritshuis hangt?

antwoord: Er zijn zoveel meesterwerken dat het onmogelijk is om te kiezen. Het is alsof je een moeder vraagt welk kind haar lieveling is.

Nu was ik vorig jaar bij het eerste Mauritshuis College waar je op een boeiende wijze jong en oud wist te enthousiasmeren over een uiteenlopend aantal schilderijen uit jullie collectie. In hoeverre is het tweede college anders dan het eerste college?

antwoord: We gaan het specifiek hebben over de nieuwe tentoonstelling: Hoogte- en dieptepunten uit het depot. Hierin krijgen bezoekers inzage in het reilen en zeilen achter de schermen van het Mauritshuis. Het depot speelt daarbij een onmisbare rol als bewaarplaats van collectiestukken die we om verschillende redenen niet kunnen tonen. Het college gaat dus eigenlijk over een deel van de collectie dat doorgaans niet te bezoeken is.

Nu gaat het tweede college over de kunstwerken in jullie depot, betekent dit dat er schilderijen zijn die ergens stoffig tot in de vergetelheid in een donkere kelder staan te wachten tot ze ooit weer herontdekt worden?

antwoord: Dat valt reuze mee. We hebben slechts 850 schilderijen in de collectie, dat is weinig voor een museum. Daarvan stellen we ongeveer twee derde permanent tentoon in het Mauritshuis en de Galerij Prins Willem V. Daarnaast hebben we een aanzienlijke hoeveelheid schilderijen in langdurig bruikleen aan musea in binnen- en buitenland. Ze zijn allemaal goed gedocumenteerd. Dat gezegd, hebben we in de tentoonstelling best wel een paar verrassingen te laten zien.

HAAGSCH COLLEGE

HET TURKIJE COLLEGE

Turkije specialist Lily Sprangers over Erdogan, IS, de Koerden en de EU

29 februari 2016 @ perscentrum Nieuwspoort
Reserveer nu: haagschcollege.nl

Universiteit
Leiden
Governance and Global Affairs

Tentoonstellingsprogramma

Hoogte- en dieptepunten uit het depot

4 februari - 8 mei 2016.

Het depot van een museum spreekt tot de verbeelding. Sommigen vermoeden dat daar rekken vol onbekende schatten liggen opgeslagen die ten onrechte aan het publiek worden onthouden. Met deze tentoonstelling wil het Mauritshuis het onzichtbare deel van de collectie laten zien: wat hangt (nog) niet en waarom? Bezoekers maken kennis met aspecten van de museumpraktijk die meestal verborgen blijven. Zo wordt getoond hoe een depotstuk door een restauratiebehandeling kan promoveren tot zaal-stuk en hoe kunstwerken die niet goed in de collectie passen, in langdurig bruikleen worden gegeven aan andere musea zodat ze toch voor het publiek te zien zijn. De selectie schilderijen bevat een aantal verrassende werken: zo denk je bij het Mauritshuis bijvoorbeeld niet meteen aan Andy Warhol.

Vik Muniz: Verso

9 juni - 4 september 2016.

Het Mauritshuis werpt nieuw licht op zijn eigen collectie door een bijzondere samenwerking met de Braziliaanse kunstenaar Vik Muniz. Voor het eerst in de geschiedenis van het museum organiseert het Mauritshuis een tentoonstelling met uitsluitend hedendaagse kunstwerken. Vik Muniz is een wereldberoemde kunstenaar die in New York en Rio de Janeiro werkt. Muniz begon zijn carrière als beeldhouwer, maar raakte gedurende de tijd steeds meer geïnteresseerd in het fotografisch presenteren van zijn werk. Van materialen zoals bijvoorbeeld suiker, draad, diamanten, chocoladesiroop en vuilnis maakt Muniz gedurfde, ironische en veelal misleidende kunstwerken. Zijn film 'Waste Land' won meerdere prijzen in 2010. Zijn werk is opgenomen in collecties van toonaangevende musea als MOMA in New York, National Gallery of Art in Washington DC en Tate in London. De inspiratiebron voor de tentoonstelling in het Mauritshuis zijn de achterzijden van de zeventiende-eeuwse schilderijen in de collectie van het museum. Hiermee wordt een mooie brug geslagen tussen Muniz' hedendaagse kunst en de wereldberoemde schilderijen van het Mauritshuis.

Hollandse genrestukken uit de Royal Collection

29 september 2016 - 8 januari 2017.

Vorstelijk bezoek uit Groot-Brittannië: in het najaar van 2016 toont het Mauritshuis een selectie zeventiende-eeuwse Hollandse schilderijen uit de Engelse koninklijke verzamelingen. De selectie omvat voorstellingen van het dagelijks leven zoals dat door schilders van de Hollandse Gouden Eeuw is uitgebeeld. Een bijzondere kans om meer dan twintig schilderijen te zien die zelden of niet in het openbaar worden getoond. Niet eerder heeft de Royal Collection zoveel topstukken tegelijk aan een Nederlands museum uitgeleend. De vermaarde collectie van het Engelse koningshuis, beheerd door Hare Majesteit Koningin Queen Elisabeth II, bevat unieke hoogtepunten uit de oeuvres van bekende schilders als Gerard ter Borch, Pieter de Hooch, Gabriël Metsu en Jan Steen. Absoluut hoogtepunt van de tentoonstelling is De muzikles van Johannes Vermeer.

De muzikles van Johannes Vermeer.

Minister Koenders: De Grenzen van Europa
11 januari, Paard van Troje
Foto's: Freek van den Bergh

*Paul Aarts: Het Grote Syrië College
26 januari, Perscentrum Nieuwspoor
Foto's: Roel Rozenburg*

Verborgenschatten

Hoogte- en dieptepunten uit het depot

Een van de meest gestelde vragen die een museumdirecteur krijgt is: wat is er allemaal in depot? Het depot is een plek waar het publiek niet kan komen en dat prikkelt de nieuwsgierigheid. Mensen willen graag weten wat voor schilderijen daar hangen, hoe ze er terecht zijn gekomen, waarom ze niet op zaal hangen en of er inderdaad onbekende schatten te vinden zijn, zoals vaak wordt gedacht. De tentoonstelling Hoogte- en dieptepunten uit het depot geeft antwoord op deze vragen en laat de bezoeker voor het eerst kennismaken met dit onzichtbare deel van de collectie.

De verzameling van het Mauritshuis is niet alleen overzichtelijk, maar ook goed zichtbaar. Van de ongeveer 850 collectiestukken worden er zo'n 250 permanent tentoongesteld in het Mauritshuis zelf en nog eens 150 in Galerij Prins Willem V. Daarnaast zijn er 150 in langdurig bruikleen gegeven aan musea in binnen- en buitenland. Slechts 300 kunstwerken worden achter gesloten deuren bewaard in het depot en dat is weinig in vergelijking met andere collecties. Toch blijft het jammer dat deze depotstukken zelden of nooit te zien zijn.

Speciaal voor de tentoonstelling hebben wij een selectie gemaakt, waaruit duidelijk blijkt wat de criteria zijn waardoor een werk in het depot belandt. Eigenschappen zoals kwaliteit, formaat en conditie komen allemaal aan de orde. Ook wordt er gekeken naar de verzamelgeschiedenis van het schilderij en wordt het vergeleken met de andere werken in de collectie. In de voorbereiding voor deze tentoonstelling hebben wij onderzoek verricht naar bijna alle geselecteerde werken en hebben ook ontdekkingen gedaan, zoals een schilderij dat nu een zeldzaam stuk op goudleer blijkt te zijn. Sommige werken werden speciaal gerestaureerd.

Hoe maak je een tentoonstelling?

Een tentoonstelling zoals Hoogte- en dieptepunten uit het depot kan jaren in de maak zijn, vanaf het eerste moment dat een idee zich voordoet totdat het project daadwerkelijk wordt gepresenteerd. Ieder traject is anders, afhankelijk van het onderwerp en de omvang van de presentatie. Het tentoonstellingsprogramma van het Mauritshuis is daarom een ingewikkeld puzzelstuk. Het is bedoeld om kennis op te doen over ons verzamelgebied en dat over te dragen. Wij vinden het ook belangrijk om te reageren op nieuwe ontwikkelingen en ideeën uit de maatschappij, bijvoorbeeld op de vele vragen die over het depot worden gesteld.

Wat maakt de tentoonstellingen van het Mauritshuis bijzonder?

De omvang van de nieuwe tentoonstellingszaal van het Mauritshuis is bewust beperkt gehouden. Met compacte, overzichtelijke tentoonstellingen onderscheidt het museum zich ook van andere musea. De projecten in deze zaal zijn gekenmerkt - net zoals de collectie zelf - door kwaliteit boven kwantiteit. De beperkte ruimte maakt het noodzakelijk om een uiterst strenge selectie van kunstwerken te maken, wat ook bijdraagt aan het handhaven van een kwalitatief hoog niveau. Het is de bedoeling om met de relatief kleine, maar hoogstaande tentoonstellingen bezoekers aan te moedigen om lang en goed naar de presentaties te kijken en na afloop ook de vaste collectie (weer) te bezoeken. Wij zullen in komende jaren ontdekken of deze strategie succesvol blijft te zijn.

Beleef een avond Sociëteit De Witte en ervaar zelf waarom 3.300 leden u voorgingen.

Sociëteit De Witte, een besloten vereniging opgericht in 1802, groeit en bloeit als nooit tevoren. Steeds meer bevolgen mensen - ook de jongeren onder hen - voelen zich aangetrokken tot het bruisende sociëteitsleven. Inmiddels tellen wij dan ook 3.300 leden, actief via tafels, (sport)clubs, commissies en genietend van vele soorten bijeenkomsten: van lezingen, borrels en diners tot sportactiviteiten en uitstapjes naar het buitenland.

De Witte neemt al ruim twee eeuwen een markante positie in het Haagse sociale leven in. Maar de essentie van De Witte is sinds haar oprichting nog steeds dezelfde: 'gezellig verkeer en geoorloofde uithuizigheid'. En dit gezellig verkeer vindt plaats in ons monumentale pand aan het Plein en - gedurende de zomermaanden - in het idyllische Paviljoen De Witte in Scheveningen.

Wilt U ontdekken of De Witte iets voor u is? Speciaal voor potentiële nieuwe leden is er regelmatig een Introductieavond. Kijk voor informatie en inschrijving op www.societeitdewitte.nl > agenda. Ook indien U eerder wenst te komen, bent U van harte welkom.

Hoogtepunten uit de collectie

Johannes Vermeer
Meisje met de parel, c. 1665

Veruit het meest geliefde schilderij van het Mauritshuis is Meisje met de parel. In de afgelopen decennia is dit topstuk uitgegroeid tot een van de bekendste schilderijen ter wereld. Deze ontwikkeling is onder andere te danken aan de toenemende populariteit van Vermeer en door het verschijnen van de roman *Girl with a Pearl Earring* en de verfilming daarvan. Het schilderij is geen portret, maar een 'tronie': een fantasiekop. Tronies beelden een bepaald type of karakter uit, in dit geval een meisje in exotische kledij, met een oosterse tulband en een onwaarschijnlijk grote parel in het oor. We weten dan ook niet wie het meisje is.

Johannes Vermeer
Gezicht op Delft, c.1660-1661

Dit is het beroemdste stadsgezicht uit de Gouden Eeuw. Het spel tussen licht en schaduw, de indrukwekkende wolkenlucht en de subtiele weerspiegelingen op het water maken dit schilderij tot een absoluut meesterwerk.

We zien Delft vanuit het zuiden. Het is vrijwel windstil, de stad ademt rust uit. Vermeer bracht die rust ook in zijn compositie door drie horizontale banen te maken: water, stad en lucht. En door de bebouwing wat minder rommelig te schilderen dan zij in werkelijkheid was.

Rembrandt
De anatomische les van Dr Nicolaes Tulp, 1632

Rembrandt was pas vijftientig, toen hij de belangrijke opdracht kreeg om de Amsterdamse chirurgijnen te portretteren. Het portret werd besteld naar aanleiding van de anatomische les die Dr Nicolaes Tulp in januari 1632 gaf.

Rembrandt beeldde de chirurgijnen in actie af – ze kijken allemaal ergens anders naar. De voorstelling krijgt extra dynamiek door het grote licht-donkercontrast. De jonge schilder toonde met dit groepsportret zijn fabelachtige schildertechniek en zijn grote talent om levendige portretten te schilderen.

Paulus Potter

De stier, 1647

Dit is een van de bekendste schilderijen van het Mauritshuis. Wat De stier zo bijzonder maakt, is het feit dat Potter op dit grote formaat zoiets gewoons als een stier weergaf – dat was ongekend. En dat hij – ondanks dat formaat – veel aandacht besteedde aan de kleinste details, zoals de leeuwerik in de lucht, het zonlicht op de wei, de vliegen rond de stierenrug en de snorharen van de koe. Daarmee werd dit schilderij het boegbeeld van de Hollandse naturalistische schilderkunst.

Jan Brueghel I & Peter Paul Rubens

Het aardse paradijs met de zondeval van Adam en Eva, c.1615

Dit schilderij is van twee beroemde Vlaamse meesters: Rubens en Brueghel. Ze maakten meer van dit soort schilderijen, die bedoeld waren als spektakelstukken waarin het beste van beiden samen kwam.

Brueghel was verantwoordelijk voor de compositie, maar Rubens begon met schilderen. Heel schetsmatig en met dunne verf schilderde hij Adam en Eva, de boom, het paard en de slang. Daarna nam Brueghel de planten en dieren voor zijn rekening, die hij met encyclopedische precisie in dekkende verf schilderde.

Carel Fabritius

Het puttertje, 1654

Een distelvink zit, met een ketting aan zijn pootje, op zijn voederbakje. Distelvinken waren populair als huisdier, omdat je ze kon leren zelf met een miniatuuremmertje water uit een bakje putten. Vandaar dat ze puttertjes worden genoemd. Dit is één van de weinige werken van Fabritius, die bekend zijn. Hij schilderde het puttertje met duidelijk zichtbare penseelstreken. De vleugel gaf hij aan met dikke gele verf, waar hij met de achterkant van zijn penseel een kras in zette.

THE

TAILOR / MATES

WE MADE IT

WE'RE NOT HERE TO SELL SUITS,
WE'RE HERE TO SHARE OUR PASSION

DE MAATPAKKEN SPECIALIST VAN NEDERLAND.
100% TAILOR-MADE V.A. €499,-.
KOM LANGS IN ONZE FLAGSHIP STORE OF
MAAK EEN AFSPRAAK THUIS OF OP KANTOOR.

www.thetailormates.nl

E: taylor@thetailormates.nl T: 020 77 43700

Centre for Professional Learning

Professionele verdieping op academisch niveau

Het Centre for Professional Learning van Universiteit Leiden - Campus Den Haag biedt verdiepende en uitdagende cursussen voor hogeropgeleide professionals, die beroepsmatig te maken hebben met het publieke domein. Wij zijn gevestigd in het hart van bestuurlijk Nederland. Wij bieden kennis en inzichten op academisch niveau, met sterke nadruk op de praktische toepassing in uw dagelijkse werk.

Een greep uit ons open aanbod:

- Leergang Toezicht in Transitie
- Leergang Terrorisme, Recht & Veiligheid voor practitioners
- Leergang Politics, Philosophy & Economics
- Leergang Politiek Bestuurlijke Sensitiviteit voor de publieke sector

Maatwerk

In de afgelopen jaren ontwikkelden we maatwerktrajecten in opdracht van onder andere het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie van Buitenlandse Zaken, de gemeente Den Haag, de provincie Noord-Holland, het RIVM en AgentschapNL.

**Maak kennis met ons aanbod op www.professionallearning.nl
en volg ons op   **

**Universiteit
Leiden**
Campus Den Haag

Over Universiteit Leiden - Campus Den Haag

Door onze vestiging in Den Haag zijn wij goed bekend met dilemma's van beleid en bestuur. Als geen ander zijn wij in staat die dilemma's te verbinden met vernieuwend onderwijs op academisch niveau. Kijk voor meer informatie op www.campusdenhaag.nl

Universiteit Leiden. Bij ons leer je de wereld kennen

Niet goed genoeg

Anoniem (Italië)

Vrouwelijke figuur (Een godin?), c.1500-1550?

Olieverf op leer (later aangebracht op doek)

Aankoop, 1821

67.5 x 51.3 cm

Inv.nr. 349

This image shows a full page of blank handwriting practice paper. It features multiple sets of horizontal lines spaced evenly down the page. Each set typically consists of three lines: a top blue line, a middle green line, and a bottom red line, providing a guide for letter height and placement. The paper is otherwise completely blank, with no text or markings.

Buitenbeentjes

Warhol, Andy Portret van koningin Beatrix, 1985

Zeefdruk op papier

Bruikleen Stichting Vrienden van het Mauritshuis, 1986

100 x 80 cm

Inv.nr. 1080

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Te groot

Weenix, Jan
Dode zwaan, c.1700-1719

Olieverf op doek

Aankoop, 1821

245.5 x 294 cm

Inv.nr. 206

[illegible]

HAAGSCH COLLEGE

HET VRIJE WOORD COLLEGE

College Theodor Holman vlak voor het 'minder, minder' proces tegen Wilders

14 maart 2016 @ perscentrum Nieuwspoort
Reserveer nu: haagschcollege.nl

Universiteit
Leiden
Governance and Global Affairs

[illegible]

Ben jij een young professional en woon of werk je in Den Haag? Dan wordt het tijd dat je YoungTheHague leert kennen!

YoungTheHague verbindt & inspireert

YoungTheHague is hét stadsbrede netwerk waar overheid en bedrijfsleven samenkomen: een netwerk voor alle young professionals in Den Haag. Dankzij YoungTheHague kunnen young professionals contacten opdoen buiten hun eigen organisatie en een 'kijkje over de schutting' nemen.

Benieuwd welke YoungTheHague evenementen eraan komen of wil je zelf actief worden? Check de agenda en vacatures op www.youngthehague.nl!

Geen lidmaatschap

Je hoeft geen lid te zijn van YoungTheHague om deel te nemen aan de activiteiten. Sterker nog: er bestaat geen officieel lidmaatschap. Per activiteit kun je je aanmelden.

Benieuwd naar YoungTheHague evenementen of wil je zelf actief worden binnen YoungTheHague? Check de agenda en vacatures op www.youngthehague.nl!

Volg YoungTheHague ook op social media:

“Het leuke van YoungTheHague is dat je op een snelle en informele manier met veel nieuwe mensen in contact komt. Je kunt makkelijk in je eentje aanwaaien bij een evenement.”

ZA. 27 FEBRUARI
DEF AMERICANS

JOHNNY CASH TRIBUTE SHOW

VR. 04 MAART
RESIDENTIE ORKEST & PAT SMITH
(SPLENDID)

VR. 18 MAART
3FM PRESENTS
LUCAS HAMMING

VR. 25 MAART
**SCOTT BRADLEE'S
POSTMODERN JUKEBOX**

ZA. 16 APRIL
**DR. LONNIE SMITH &
THE JAZZ ORCHESTRA OF
THE CONCERTGEBOUW
FT. SARAH JANE**

**PAARD
VAN
TROJE**

**PRINSEGRACHT 12 DEN HAAG
WWW.PAARD.NL**

HAAGSCH COLLEGE

HET OEKRAÏNE-REFERENDUM COLLEGE

Mathieu Segers: 2 dagen voor het referendum alles over het akkoord

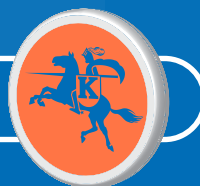
4 april 2016 @ perscentrum Nieuwspoor
Reserveer nu: haagschcollege.nl

Universiteit
Leiden
Governance and Global Affairs

TROTSE PARTNER VAN HET HAAGSCH COLLEGE

REPRO- VAN DE KAMP

PAPIER | DIGITAAL | 3D

WEGAstraat 40, DEN HAAG | TELEFOON: 070-3476464

WWW.REPROVANDEKAMP.NL